

DE INSPIRATIE VOOR ONS DIABOLO-CONCEPT HET 4-DIMENSIONALE MODEL

Diabolo wil leerlingen klaarstomen voor de wereld van morgen. Traditioneel staan in het onderwijs kennis en kunde voorop. Diabolo voegt hier nog drie andere dimensies aan toe en creëert kansen om deze vier dimensies aan bod te laten komen in de klas.

Inspiratie

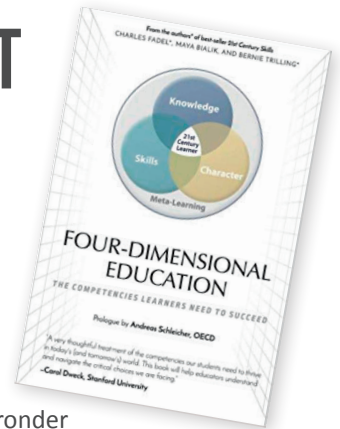
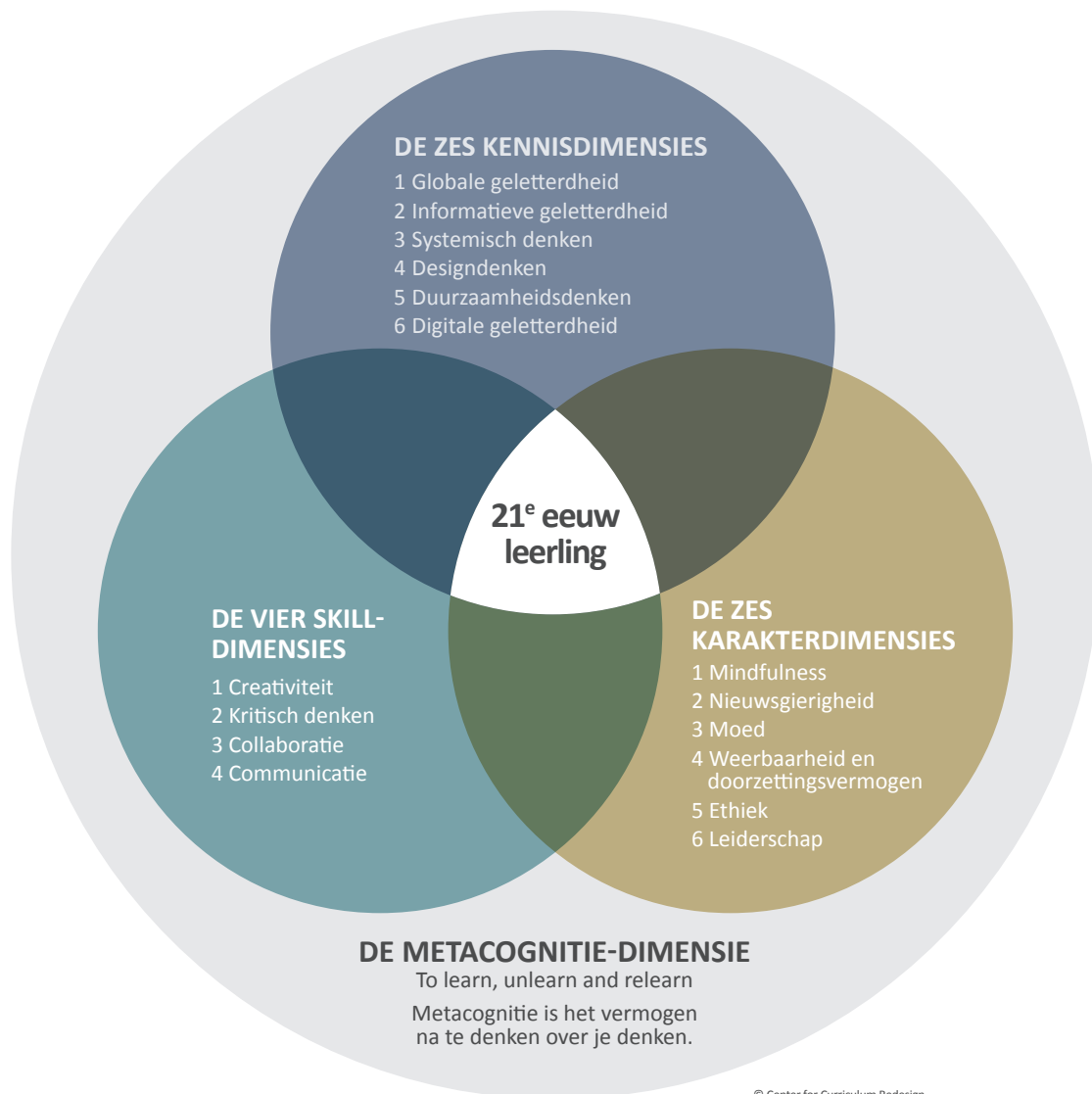
Diabolo is gebaseerd en geïnspireerd op het boek 'Four-dimensional education' van het CCR. Het Centre for Curriculum Redesign is een internationale organisatie van onderwijsspecialisten, waaronder de Gentse professor Dirk Van Damme, diensthoofd van het Center for Educational Research and Innovation (OESO).

Hun doel is antwoorden op de vraag: 'Wat moeten studenten leren voor de wereld van de 21e eeuw?'. Wat moet het curriculum minimaal bevatten?

Het CCR beantwoordt deze fundamentele vraag aan de hand van het 4D-model. Dit model beschrijft vier dimensies: kennis, skills, karakter en metacognitie.

Hun 4D-model is een format dat nationale curriculumontwerpers verder kunnen verfijnen en invullen en dat ook ons sterk inspireert.

De vier dimensies

DE KENNISDIMENSIE

1 Globale geletterdheid

Er is niet één wereld, er zijn vele werelden. Door migratie en hyperconnectiviteit zijn deze werelden nu allemaal onze wereld. Inzicht ontstaat in de vergelijking, ook hier. Komen die andere werelden voldoende aan bod?

2 Informatieve geletterdheid

De realiteit komt naar ons toe via ervaringen en informatie. Er is dus altijd een tussenstap. Deze tussenstap juist interpreteren wordt alsmaar belangrijker, want dankzij het internet ben je maar één klik verwijderd van een gigantische berg informatie. Leren we onze leerlingen omgaan met die stroom aan informatie?

3 Systemisch denken

Door dingen te vergelijken, ordenen en benoemen leer je relaties leggen en het systeem achter dingen en gebeurtenissen begrijpen. Wie het systeem snapt, kan ook plannen maken en perspectieven formuleren. Systemisch denken is dé voorwaarde om een T-shaped leerling te krijgen. Leren we relaties leggen of onderwijzen we nog te vaak aan de oppervlakte en in hokjes?

4 Designdenken

Designdenken helpt om complexe vragen te bekijken en te beantwoorden vanuit verschillende disciplines en invalshoeken. Het leidt altijd tot een realisatie. Het heeft vier basisprincipes.

- De mensregel: alles wordt bedacht en ontwikkeld door en voor mensen.
- De dubbelzinnigheidsregel: elke dienst of product heeft een (on)bedoelde keerzijde.
- De redesignregel: wie ontwikkelt, moet bereid zijn om opnieuw te beginnen of te herwerken.
- De grijpbaarheidsregel: ontwikkeling maak je best tastbaar aan de hand van modellen en voorbeelden.

Bieden we voldoende kansen om te creëren, te slagen, te mislukken en opnieuw te beginnen?

5 Duurzaamheidsgeletterdheid

Nog nooit waren we met zoveel op onze planeet, nog nooit hadden we het gemiddeld zo goed. Dat geeft een onhoudbare druk op de ecosystemen. Wie dit snapt, kan en wil misschien vlugger zijn gedrag aanpassen. Leren we kinderen om hun keuzes ecologisch te 'door'denken?

6 Digitale geletterdheid

Digitale geletterdheid is te belangrijk om het over te laten aan toeval of de persoonlijke interesse van leerling of leerkracht. 'Technical savvy' is een basisvoorwaarde voor iedereen die straks nog wil deel uitmaken van de maatschappij. Nemen we dit voldoende mee in onze klaspraktijk, voor elke leerling en in elke klas?

DE SKILLSDIMENSIE

1 Creativiteit

Nieuwe uitdagingen vragen nieuwe oplossingen. Nieuwe oplossingen komen enkel voort uit creativiteit. Creëren kun je tot op zekere hoogte oefenen en onderwijzen. Laten we leerlingen creëren of laten we hen kopiëren?

2 Kritisch denken

Kritisch denken wordt vaak verward met kritisch zijn en een mening hebben (over alles). Het is eerder wat Socrates zei: "Het beste antwoord op de vraag van een leerling is een nieuwe vraag." Kritiek is gekoppeld aan persoonlijke keuzes en verantwoordelijkheid. Dagen we leerlingen uit met nieuwe vragen of geven we enkel antwoorden? Geven we ze echte verantwoordelijkheid?

3 Samenwerking

Meervoudige en complexe problemen oplossen vraagt intense samenwerking. Deze uitdagingen vragen de aandacht, de inzichten en de inspanningen van meerdere mensen. Laten we leerlingen vaak samenwerken?

4 Communicatie

Samenwerking vraagt communicatie. Goed luisteren is daarbij zoveel belangrijker dan zelf aan het woord zijn. Communiceren is de boodschap juist leren formuleren en interpreteren. Communiceren je leerlingen vaak en veel met elkaar?

En nog.

Skills zijn niet inhoudsloos. Ze worden samen met kennisverwerving onderwezen en inge oefend. Als dat goed en vaak gebeurt, werkt dit versterkend voor alle dimensies.

DE KARAKTERDIMENSIE

1 Mindfulness

In deze wereld met een overdaad aan prikkels en keuzes is het van levensbelang om nu en dan eens halt te houden en het moment overstijgen. Mindfulness laat je focussen, zorgt ervoor dat je niet met tien dingen tegelijk bezig bent. Coachen we onze kinderen zo dat ze kunnen focussen en genieten van het nu en het hier?

2 Nieuwsgierigheid

Nieuwsgierigheid en interesse is de motor van alle leren. Die motor heeft levenslang brandstof nodig. Een basishouding die uitkijkt naar verandering en progressie lijkt onmisbaar in de snel evoluerende wereld. Zoeken we de interesses van de kinderen bewust op en gebruiken we die energie voldoende?

3 Moed

Moed is wanneer je als individu iets durft ondernemen, ondanks grote onzekerheid. De onzekerheid en volatiliteit van de 21e eeuw mag ons niet verlammen. We moeten durf tonen. Mislukken om dan toch te lukken. Dagen we leerlingen uit om te ondernemen en ja, soms te mislukken?

4 Weerbaarheid en doorzettingsvermogen

Het gaat om een volgehouden inspanning in functie van een hoger doel. In de 21e eeuw zal je een zeker graad van weerbaarheid moeten halen en ambitie tonen. Het wordt niet makkelijker maar moeilijker, voor leerling en leerkracht. Een diepe zucht of een boeiende uitdaging?

5 Ethiek

Ethiek is dat deel van kennis en inzicht dat ons individueel gedrag stuurt om ofwel het goede, ofwel het foute te doen. Technologie is a-moreel. Het heeft en geeft geen oordeel. Is ethische vorming voor een vak of een themaweek, of is het een integraal deel van het onderwijsaanbod?

6 Leiderschap

Samenwerking betekent leiding geven en leiding krijgen. Het is inherent deel van het leven van een sociaal dier zoals de mens. Bouwen we hieraan vanuit de leerlingen? Of ervaart hij leiding en sturing enkel van bovenaf? Laten we hen leiding geven aan elkaar?

DE META-COGNITIE

Van dieren zeggen we graag dat hun gedrag instinctief is. Ons eigen gedrag bestempelen we liever als beredeneerd. Dat veronderstelt het vermogen om te reflecteren over wat we doen of denken. Dit ontwikkelt zich niet uit zichzelf, het gebeurt in drie stappen:

1. Leerlingen verwoorden kennis en inzichten die al verwoord zijn. Ze herhalen wat hen is uitgelegd.
2. Leerlingen verwoorden kennis en inzichten die nog niet verwoord zijn. Ze leggen uit wat ze hebben geleerd en passen dit vrij identiek toe in een andere situatie.
3. Leerlingen verklaren en duiden een compleet nieuwe situatie op basis van de verworven kennis en inzichten.

Enkel de laatste stap heeft blijvend impact op het probleemoplossend denken. Het is een zeer ambitieus doel voor al wie onderwijst. Gaan we hier in het leerproces doelgericht mee om telkens wanneer dat kan of wenselijk is?

Kennis versus skills?

Het CCR propageert evenwicht in een én-én-verhaal:

- én nieuwe én traditionele kennis
- én diep verworven kennis én flexibel inzetbare inzichten
- én STEM én humane inhouden
- én persoonlijke en én sociale doelen
- én globale én lokale perspectieven

Het kennisluik moet vlot aanpasbaar zijn aan nieuwe, fundamentele evoluties. Daarom moet het volume (aantal topics, beslag op onderwijstijd) worden beperkt.

De 'T-shaped student and individual'

Nu offeren we vaak onderwijstijd op aan gedateerde skills en aan de verwerking en reproductie van weinig relevante kennis.

Van een 'mijlenbreed maar slechts centimeter diep curriculum' naar het 'T-model'.

Is het 4D-model nieuw?

Het CCR heeft niet de ambitie om vernieuwend te zijn, wel om impact te hebben.

- In het kennisluik zitten de nieuwe dimensies ecologische, technologische en mondiale geletterdheid.
- Het kennisluik wint aan 'diepte'.
- Doelen binnen vaardigheden, karakter en zelfreflectie zijn niet meer vrijblijvend maar te bereiken!

Naar een nieuwe educatief ideaal

De 'universele mens', het ideaal van de renaissance, streeft naar het perfecte mensbeeld: een scherp verstand, in een atletisch lichaam en een flinke dosis artistiek talent. Dit idealistische, allesomvattende ideaal beheerst nog altijd sterk de curricula van ons onderwijs.

Een ander ideaal, de specialist, is ook een vormende kracht in ons onderwijs. Specialisten zullen we altijd nodig hebben om sprongen vooruit te maken.

De toekomst vraagt echter een derde, nieuw ideaal: de 'versatelist'. Die bezit een diepe en relevante kennis, beheerst efficiënte skills maar bezit bovenal de mindset om zich aan te passen en altijd bij te leren.

Bron: Center for Curriculum Redesign. 2015. Four-Dimensional Education: The Competencies Learners Need to Succeed

